

Motion till riksdagen 2025/26:599

av Serkan Köse och Hanna Westerén (båda S)

Nationellt maritimt innovationscenter i Nynäshamn

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att etablera ett nationellt maritimt innovationscenter i Nynäshamn (NMIC) med fokus på hållbar sjöfart, digitalisering och regional tillväxt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Stockholm Norvik hamn i Nynäshamn är en strategisk nod i svensk infrastruktur och ett av de största logistikprojekten i Sverige på flera decennier. Hamnen, som invigdes 2020, är djupt vattenanpassad och kan ta emot de största containerfartygen i Östersjön. Den är direkt kopplad till järnvägsnätet via Nynäsbanan och vidare till stambanan, vilket gör den unik i sitt slag. Enligt Trafikverkets långsiktiga godsprognoser väntas containertrafiken i Sverige öka med över 50 procent fram till 2045, och Norvik pekas ut som en av de viktigaste noderna för att hantera detta flöde (Trafikverket, Basprognoser 2024).

Sjöfarten står samtidigt inför en historisk omställning. Den internationella sjöfartsorganisationen (IMO) har satt målet att utsläppen från den globala sjöfarten ska minska med 70 procent till 2050 jämfört med 2008 års nivåer. För att nå dit krävs en snabb utveckling av nya teknologier som vätgasdrivna fartyg, elektriska framdrivningssystem, avancerad digitalisering för ruttoptimering samt autonoma lösningar. Enligt IVL Svenska Miljöinstitutet kan övergången till fossilfria bränslen inom sjöfarten minska de svenska utsläppen av växthusgaser med upp till 1,5 miljoner ton per år, motsvarande utsläppen från cirka 750 000 bilar.

Detta innebär inte bara en miljöutmaning utan också en möjlighet att stärka Sveriges konkurrenskraft. Svensk sjöfartsindustri omsätter omkring 90 miljarder kronor årligen och sysselsätter direkt och indirekt över 100 000 personer (Transportföretagen, 2023).

Att etablera ett innovationscenter i anslutning till Norvik skulle skapa en stark plattform för att utveckla nya teknologier och samtidigt säkerställa att svenska företag ligger i framkant i den gröna omställningen.

Internationella exempel visar potentialen. I Ålesund, Norge, har Norwegian Maritime Competence Center (NMCC) utvecklats till en europeisk förebild. Där samverkar akademi, industri och offentlig sektor, och i nära anslutning till Norges teknisk-naturvetenskapelige universitet (NTNU) finns idag avancerade simulatorlaboratorier som gör det möjligt att testa autonoma fartyg, digitala logistiklösningar och nya bränsletekniker. Liknande strukturer finns även i Rotterdam och Singapore, där samverkan mellan forskning och näringsliv har accelererat utvecklingen av klimatsmart sjöfart.

Ett nationellt maritimt innovationscenter i Nynäshamn (NMIC) skulle kunna bli Sveriges motsvarighet, med särskild inriktning på hållbar sjöfart, digitalisering och klimatteknik. Det skulle fungera som en brygga mellan akademi, startup-sektorn, industrin och offentliga aktörer. Ett sådant center kan locka både nationella och internationella investeringar, stärka Nynäshamn som innovationsnav och bidra till fler högkvalificerade arbetstillfällen i regionen.

För Sverige som maritim nation är det avgörande att vi inte enbart är användare av framtidens tekniker utan också en drivande kraft i att utveckla dem. Ett innovationscenter i Nynäshamn skulle därför inte bara gynna regionen utan även Sveriges internationella konkurrenskraft och förmåga att nå klimatmålen.

Serkan Köse (S)

Hanna Westerén (S)